

Sosem felejthetjük el, honnan származunk

Helytörténeti-néprajzi könyv készül Bakonyszücsről

Holczinger Szandra színésznő régóta gyűjti szülőfaluja, Bakonyszücs emlékeit, népszokásait. Fontosnak tartja elődei életének, hagyományaiknak megörökítését és megőrzését, amit az utókor számára helytörténeti-néprajzi kötetbe szeretne foglalni. A könyv készítésében szerzőtársként Wágenhoffer Gergely segíti, aki már több bakonyi település helytörténetét feldolgozta.

Holczinger Szandra, a budapesti József Attila Színház társulatának tagja, Bakonyszücsről származik. Egy háromgenerációs családban nőtt fel, így már kisgyermekkorától kísérik a német nemzetiségi szokások, hagyományok, a népdalvilág és maga a bakonyszücsi dialektus is. A veszprémi Lovassy László Gimnázium német nemzetiségi tagozatán tanult, ez idő alatt írta meg a Veszprém Megyei Német Települések Regiszterébe szülőfaluja történetét, népszokásait. A színművész szak mellett német nemzetiségi óvodapedagógusként, majd az ELTE BTK Germanisztikai Intézet német nemzetiségi nyelv és irodalom szakán szerzett diplomát. 2018-ban Koch Valéria-díjjal tüntették ki, s azóta is számos publikációja jelent meg.

– *Mindig szívügyem volt a szülőfalum és a bakonyi svábság múltja. Nyelvészeti és néprajzi kutatásokat is végeztem, melyek során rengeteg izgalmas és értékes anyagra leltem. Ezek a kutatások adták alapját a korábban általam írt tanulmányoknak és szakdolgozatoknak. Mivel Bakonyszücsről még nem jelent meg hasonló könyv, úgy gondoltam, mindezeket érdemes lenne kötetbe foglalni. Ehhez kértem a történelmi kutatásokkal foglalkozó Wágenhoffer Gergely segítségét, aki a társszerzőm lett.*

Wágenhoffer Gergely végzettségét tekintve agrármérnök. A múlt és az ősök iránti érdeklődése gyermekkorától kíséri. Már több bakonyi településről, Romándról és Bakonypéterdről is írt helytörténeti kötetet. A Rákóczi Szövetség a kitelepítésekről szóló munkáiért háromszor is díjazta. Kutatásai eredményeit falutörténeti könyvekben, levéltári rendezvényeken, konferenciákon és tudományos kiadványokban ismertette. Évekkel ezelőtt családfakutatásba kezdett, amiből kiderült számára, hogy ősei kis bakonyi falvakból, többek között Bakonyszücsről is származnak. Ezért kezdte ezeknek a településeknek a múltját is feltárni.

– *Szakmai együttműködésben készítjük a könyvet Holczinger Szandrával. Jelenleg adatgyűjtési munkákat végzünk, családokkal készítünk interjúkat. Kutatásaink során a Veszprém Megyei Levéltár, a Veszprémi Főegyházmegyei Levéltár, különböző könyvtárak nyújtanak nagy segítséget, de szakirodalmakat s a hazai és külföldi online adatbázisokat is felhasználjuk. Sajnos Bakonyszü-*

Holczinger Szandra
(Forrás: József Attila Színház, Kállai-Tóth Anett felvétele)

csön már egyre kevesebben élnek olyan idős emberek, akik emlékeket tudnának felidézni.

A könyvben a településtörténet mellett a helyi népdalokra, nyelvjárásra és az év ünnepeihez kapcsolódó szokásokra is hangsúlyt fektetnek. Holczinger Szandra legfőbb forrása a nyolcvannyolc éves nagymamája, Holczinger Gyuláné, Gizi néni.

– *A nagymamám mesélte, hogy húsvét hétfő napján a bakonyszücsiek rendre kimentek egy mezőre és tojá-*

Wágenhoffer Gergely

dobáltak, gurítottak. Aki a legmagasabbra tudta hajítani, illetve elgurítani a tojást, az nyert. Ha helyiek vicces kedvükben voltak, a versenyre odakészített tojások közül nem mindet főzték meg. Közéjük csempészték pár nyerset is. Aki ezeket dobta magasra, az meglepődhetett, amikor a földre esésekor valakit véletlenül eltalált.

Holczinger Szandra azt is megemlítette, hogy a falu központi helyén álló római katolikus templomot, tetőszerkezetének állapota miatt lezárták, felújításra szorul. Ehhez a pályázati támogatások mellett más anyagi forrásokra is szükség lesz.

Bakonyszücs különleges kálváriaépületéről is vezetetes – említette meg Wágenhoffer Gergely.

– Feltételezések szerint a központi épületrész Szent István korából maradt meg, a külső épületrész pedig az Esterházyak idején készült, és ekkor állították fel a stációképeket is. Erdemes megnézni, ellátogatni oda.

Bakonyszücsről azt is elmondta, hogy egy 1736-os írásos feljegyzés szerint akkor kezdődött a falu betelepítése. A legenda szerint – aminek lehet valóságalapja – először egy szücsmester szerzett itt házat, és a környékeliek, amikor hozzá fordultak, azt mondták: „Megyünk a szücshez”. Innen eredhetett a falu neve. Ám e helynek régebbre nyúlik vissza a története, hétezer éves leletek is vannak a környéken.

Az is érdekesség, hogy Bakonyszücsről az 1800-as évek végén, még az I. világháború előtt sokan családotól – a mostani értesülések és a fellelhető adatok szerint legkevesebb mintegy hetvenen – kivándoroltak Amerikába. Azért kerestek a tengerentúlon megélhetést, mert lakhelyükön, a környéken jelentősen megnőtt a népszaporulat, viszont kevés volt a munka. Azt tervezték, hogy ha külföldön több pénzt keresnek, hazajönnek és földet, házat vesznek itt, később azonban csak kevesen tértek vissza közülük.

A kötetben dolgozó szerzők szeretnék felvenni a kapcsolatot olyan személyekkel, akik korábban Bakonyszücsön éltek, onnan költöztek távolabbi településekre. Holczinger Szandra és Wágenhoffer Gergely személyesen, és az online térben is várják az olyan elszármazottak jelentkezését, akik adatokkal, emlékekkel egészíthetik ki könyvüket.

E-mail címük: bakonyszucskonyv@gmail.com

Scheibelhoffer család (1911), Holczinger Szandra gyűjteménye

Bakonyszücsi kálvária, Mezőfiné Huszár Tünde felvétele